

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СПОРТА АЙКИДО 2024 – 2028 г.

Съгласно изискванията на чл. 20, т. 7 от Закона за физическото възпитание и спорта, обн. ДВ, бр.86, от дата 18.10.2018 г.

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА СПОРТА АЙКИДО В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Айкидо в България се развива от 38 години. За това време то събра доста почитатели и много практикуващи. През последните пет години се забелязва голямо увеличение на трениращите деца от 5 до 12 годишна възраст. Увеличава се и броят на квалифицираните преподаватели.

През 2018-2019 година Айкидо бе въведено като редовна дисциплина в НСА. Първите групи започнаха успешно обучението си.

БАФ увеличи присъствието си на международното поле, като нейният председател бе избран в ръководството на Европейската Айкидо Федерация.

Спорт за учаци

Политиката на БАФ в областта на спорта за учащите е насочена към оптимизиране на двигателния режим, създаване на нагласа за здравословен начин на живот и мотивация за занимания със спорт и изява.

По отношение на условията за спорт в училищата данните от проведено пилотно изследване на Националния статистически институт за наличието и площта на физкултурни салони в училищата през учебната 2017-2018 г. показват, че от общо 2591 училища на територията на страната едва 697 разполагат с физкултурен салон с минимална площ 800 кв. м., каквито са нормативно определените стандарти. Помещенията за спорт в останалите училища не отговарят на стандартите и са с площи, както следва: с помещение от 400 до 799 кв. м. - 697 училища; с помещение от 200 до 399 кв. м. - 406 училища; с пригодени помещения с площ до 199 кв. м. - 831 училища; без помещение за спорт са 478 български училища.

Голям проблем за нас, е че повечето училища нямат настилки за тренировки по айкидо. Това налага предприемането на мерки, които да доведат до разширяване и модернизирание на спортната база на училищата и до създаване на условия за пълноценното ѝ използване за тренировки по айкидо от учениците.

Разработването, финансирането и координирането на програми в областта на спорта за учащите е предпоставка за разширяване на обхвата и оптимизиране на двигателния режим на децата, учениците, в т. ч. децата в риск. Мотивирането за участие в спортни дейности и създаване на позитивна нагласа към спортните занимания е ефективен инструмент за борба с агресивното поведение, вредните навици и последиците от намалената двигателна активност. Чрез участието в организирани спортни дейности се създават значими ценности, които подпомагат развитието на знанията, мотивацията, уменията и готовността за полагане на лични усилия. В този процес е необходимо отчитането на здравния статус на посочените

групи учащи и влиянието на спортните занимания върху него, както и на предпочитанията към съответните видове спорт.

Съществуват резерви по отношение развитието на студентския айкидо спорт. Необходимо е да се засили взаимодействието между БАФ и висшите училища, спортните организации и Националната организация за студентски спорт за подпомагане на дейността на съществуващите студентски айкидо клубове и изграждането на нови с оглед увеличаване на обхвата на спортуващите студенти и насърчаване на участието им в регионални и национални студентски първенства.

Важен акцент за гарантиране опазването на здравето на спортистите и толерантното поведение в спорта е свързан с информираността и създаването на условия за превенция срещу употребата на забранени субстанции и методи в спорта чрез превантивното антидопингово обучение на учащите в различните образователни степени и студентите.

Спорт айкидо за всички

С цел установяване степента на информираност на населението на Република България в трудоспособна възраст относно последствията за здравето от липсата на физическа активност и степента на готовност за промяна на нагласите в посока повишаване на физическата активност като начин за подобряване качеството на живот, бе проведено в периода 10-27 юни 2011 г. представително за населението на Република България на възраст от 18 до 65 години социологическо проучване в рамките на проект „Никога не е късно за ново начало“.

Резултатите от изследването показват, че около 6% от българите на възраст между 18 и 65 години спортуват активно всеки ден. Като цяло, 19% са българските граждани, които се занимават със спорт по няколко дни седмично. От данните се вижда, че около 55% от българското население в активна трудоспособна възраст (18 – 65 години) изобщо не спортува. Изобщо не спортуват една трета от младите на възраст между 18 и 25 години, около 48% от хората на възраст между 26 и 35 години, приблизително 57% от хората на възраст между 36 и 45 години, две трети от тези на възраст между 46 и 55 години и почти 71% от хората между 56 и 65-годишна възраст. Вижда се, че спортната активност сред българското население осезаемо намалява с нарастването на възрастта.

Резултатите от изследването показват, че 39% от хората в активна трудоспособна възраст поддържат добра физическа форма чрез спорт, ходене пеша или умерен физически труд. Това мнение се споделя сред около 40 на сто от заетите в държавния или частния сектор, сред 44% от мъжете и сред около 34% от жените, предимно сред младите на възраст между 18 и 35 години, както и сред 42% от висшистите.

17% от гражданите в активна трудоспособна възраст се занимават със спорт и различни видове физически упражнения в извънработно време по няколко пъти седмично, а 52% изобщо изобщо не се занимават със спорт.

Около 26% от гражданите в активна трудоспособна възраст споделят, че вече са загубили форма. Приблизително 35% никога не са полагали усилия за поддържане на добра физическа форма.

Съдейки по данните, висок е дялът на неспортуващите, които и в работата си не извършват активна двигателна дейност – около 62%. Прави впечатление, че приблизително 59% от хората, които прекарват в седящо/неподвижно положение на тялото поне три четвърти от работното си време, не се занимават с никакви спортни упражнения извън работа.

От резултатите се вижда, че около 27% от българските граждани в активна трудоспособна възраст са подложени на физическо натоварване на своята месторабота. В

същото време приблизително 44% считат, че в техния трудов процес отсъстват физически натоварвания.

Активна спортна дейност практикуват около 13 на сто от българските граждани на възраст 18 – 65 години. Прави впечатление, че хората, които не извършват двигателна активност през свободното си/извънработно време, считат, че основните пречки за това са липсата на изградени спортни навици (36%), липсата на желание (33%) и липсата на свободно време (30%). Вижда се, че съществува необходимост от действия и мерки, насочващи вниманието на хората в активна трудоспособна възраст към ползите от двигателната активност.

Прави впечатление, че едва около 9% от българските граждани в активна трудоспособна възраст определят своята спортна култура като висока. Преобладаваща част от тях се занимават със спорт или различни видове физически упражнения в извънработно време поне един-два пъти седмично. Като ниска определят своята лична спортна култура близо 43% от хората. Това са предимно хора, които не спортуват изобщо, хората на средна възраст между 36 и 55 години.

Обобщени данни от социологическия анализ показват, че около 31% от хората в активна трудоспособна възраст смятат, че имат изградени спортни навици и практики за физическа активност. Прави впечатление обаче, че около една трета от тях се занимават със спортни упражнения много рядко или изобщо не полагат усилия за поддържане на спортна форма. Едва около 40% от хората, които смятат, че имат изградени спортни навици, се занимават често със спорт. Видно е, че преобладаващата част от българското население (62%) няма навици и практики да спортува редовно. Резултатите от изследването показват, че дори сутрешна гимнастика се практикува едва от около 19% от хората в активна трудоспособна възраст. 69% заявяват, че не правят сутрешна гимнастика.

Около 44% от хората заявяват, че разполагат със свободно време за спортуване. Една трета от тях обаче изобщо не го оползотворяват за спорт. Резултатите от проучването сочат, че поне веднъж седмично около 21% от българските граждани в активна трудоспособна възраст се занимават с физически упражнения вкъщи, а близо 12% - с колоездене. Приблизително 9% предпочитат ежеседмично да практикуват колективни спортове (футбол, баскетбол, волейбол и други), а около 8 на сто – фитнес и боди билдинг. Около 6 на сто предпочитат поне веднъж седмично да правят туристически излети и екскурзии.

Според обществените нагласи, главните причини, които възпрепятстват хората да се занимават с физкултура, спорт и в частност айкидо, са:

- липса на свободно време (41%);
- отсъствие на изградени спортни навици (21%);
- липса на подходяща среда (17%).

Около 70% от гражданите в активна трудоспособна възраст смятат, че повишаването на физическата им активност би подобрила качеството им на живот.

Преобладаващата част от хората споделят становището, че държавата би трябвало да подпомага развитието на масовия спорт в България.

От данните се вижда, че съществува необходимост от:

- създаване на условия за развитие на масови занимания по айкидо в България;
- изграждане на нови спортни съоръжения, зали и обновяване на съществуващите;

- изготвяне на ефективна държавна стратегия за развитието на масовия спорт в България;
- изработване на мерки за ефективно повишаване на спортната култура на българите;
- подобряване степента на обучение на децата на спортни навици; развитие на възможностите за детско-юношески спорт;
- организиране на спортни мероприятия, реклама и разработване на адекватни мерки за информираност относно възможностите за практикуване на масов спорт.

I. ВИЗИЯ

Визията на Националната програма за развитие на айкидо 2024 - 2028 г. е изграждане на функционираща система за възпитание и тренировки в Република България, за насърчаване на двигателната активност и практикуването на айкидо от гражданите като фактор за постигане на значителен социален ефект и имаща за цел да подкрепи развитието на спорта за високи постижения за издигане спортния престиж на нацията.

II. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Обединяване на усилията на БАФ с всички държавни, обществени, неправителствени и частни организации за утвърждаване на спорта айкидо, като средство за подобряване на здравето и физическата дееспособност на населението, максимално разширяване дела на обхванатите в организирания спорт за всички от разнообразни социални групи и издигане на спортния престиж на нацията на световно ниво чрез усъвършенстване на националната система за физическо възпитание и спорт в съответствие с водещите европейски практики с оглед насърчаване на физическото възпитание на гражданите и стимулиране на спорта за високи постижения и модернизация на спортната инфраструктура, която да задоволява потребностите на населението от системни занимания с айкидо.

III. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

1. Развитие на айкидо в системата на предучилищното, училищното и висшето образование;
2. Научно и медицинско осигуряване на спортната подготовка;
3. Развитие на спорта за високи постижения;
4. Развитие на спорта за всички;
5. Подобряване на спортната база в българските училища и на многофункционални спортни обекти и съоръжения за практикуване на айкидо;
6. Борба срещу употребата на допинг.

ПРИОРИТЕТИ, МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Развитие на айкидо за учащи се.

ФИНАНСИРАНЕ

Съгласно изискванията на чл. 20, т. 7 от Закона за физическото възпитание и спорта, обн. ДВ, бр.86, от дата 18.10.2018 г.

1.1 Източник на финансиране:

Собствени средства, програми на ММС, спонсорство, дарения

1.2 Срок:

2024 - 2028 г.

1.4 Индикатори за изпълнение:

Брой деца, ученици, студенти, деца в риск, практикуващи айкидо;

Брой деца, ученици, студенти, деца в риск участващи в състезания, семинари и други организирани прояви по айкидо

2. Развитие на айкидо;

2.1 Дейности:

Разработване, финансиране и координиране изпълнението на инициативи и дейности за насърчаване на различните групи от населението без разлика на социален статус, пол, вероизповедание и етнически произход за укрепваща здравето физическа активност чрез практикуване на айкидо. Създаване и прилагане на гъвкави модели на обучение за практикуващи от всички възрастови групи.

Осигуряване на достъп до информация за мястото и възможностите за практикуване на айкидо на различните групи от населението.

Провеждане на клубни и национални информационни кампании с цел популяризиране на двигателната активност и здравословния начин на живот чрез практикуване на айкидо.

Провеждане на он-лайн и чрез масовите средства за комуникация на информационни кампании с цел популяризиране на двигателната активност и здравословния начин на живот чрез практикуване на айкидо.

2.2 Източник на финансиране:

Собствени средства, програми на ММС, спонсорство, дарения

2.3 Срок:

2024 - 2028 г.

1.4 Индикатори за изпълнение:

Брой включени участници, практикуващи айкидо;

Брой изпълнени програми

Брой изпълнени информационни кампании

3. Развитие на айкидо за високи постижения;

3.1 Дейности:

Осигуряване на ефективен тренировъчен процес за постигане на спортни резултати на международно ниво и развитие на потенциала на младите таланти спортисти.

Разработване и внедряване на нови методики за оптимизиране на методите за контрол и оценка на ефективността на тренировъчните въздействия, постигане на силен социален ефект чрез отразяване на постиженията на елитните спортисти и увеличена популярност на спорта сред подрастващите.

Осигуряване и подобрене на международното сътрудничество и обмен на спортно-педагогически кадри по айкидо.

Създаване и прилагане на гъвкави модели на обучение, подкрепящи двойната кариера на изявените състезатели по айкидо.

Прилагане на програми за квалификация и кариерно развитие на спортно-педагогическите кадри по айкидо.

Прилагане на различни подходи за стимулиране на практикуващите и тренъорите по спортна подготовка за постигнати високи резултати.

3.2 Източник на финансиране:

Собствени средства, програми на ММС, спонсорство, дарения

3.3 Срок:

2024 - 2028 г

1.4 Индикатори за изпълнение:

Брой картотекирани спортисти

Брой изпълнени програми

Брой отличени спортисти в събития от ДСК и МСК

Брой проведени тренировъчни лагери

4. Борба срещу употребата на допинг

4.1 Дейности:

Разработване и прилагане на антидопингово обучение за целеви групи.

Разработване на информационни кампании за вредите от употребата на допинг.

Подобряване на международното сътрудничество и обмяната на опит в областта на борбата срещу употребата на допинг айкидо

4.2 Източник на финансиране:

Собствени средства, програми на ММС, спонсорство, дарения

4.3 Срок:

2024 - 2028 г.

1.4 Индикатори за изпълнение:

Брой участници в проведени антидопингови обучения.

Брой изпълнени програми

Брой спортисти с положителни допинг проби.

Август 2023 г.

Гр.София

Българска Айкидо Федерация

Пламен Юрков